

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลไผ่ขวาง

องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

ปราชญ์ชาวบ้าน หมายถึง ผู้ที่มีภูมิปัญญา มีองค์ความรู้ในด้านต่างๆ ที่เกิดจากการดำเนินชีวิต สังคมประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ประกอบกับมีความศรัทธาและความคิด วิเคราะห์ในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ของตนเอง จนหลอมรวมเป็นแนวความคิด มีการแก้ไขปัญหาที่เป็นลักษณะของตนเอง สามารถพัฒนาความรู้ ปรับปรุงจนเกิดทักษะและความชำนาญ แล้วนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะกับยุคเศรษฐกิจพอเพียง และถ่ายทอดองค์ความรู้ที่มีอยู่ให้กับชุมชน เชื่อมโยงคุณค่าของอดีตกับปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม

ภูมิปัญญา หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะความเชื่อ และศักยภาพในการแก้ปัญหาของมนุษย์ ที่สืบทอดกันมาจากอดีตถึงปัจจุบันอย่างไม่ขาดสายและเชื่อมโยงกันทั้งระบบทุกสาขา

ภูมิปัญญาไทย หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะ และเทคนิคการตัดสินใจ ผลิตผลงานของบุคคล อันเกิดจากการสะสมองค์ความรู้ทุกด้านที่ผ่านกระบวนการสืบทอด พัฒนา ปรับปรุง และเลือกสรรมาแล้ว เป็นอย่างดี สามารถแก้ไขปัญหา และพัฒนาวิถีชีวิตของคนไทยได้อย่างเหมาะสมกับยุคสมัย

ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือ ภูมิปัญญาชาวบ้าน หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่ชาวบ้านคิดขึ้นได้เองและนำมาใช้ในการแก้ปัญหา เป็นเทคนิควิธี เป็นองค์ความรู้ของชาวบ้าน ทั้งทางกว้างและทางลึกที่ชาวบ้านคิดเอง ทำเอง โดยอาศัยศักยภาพที่มีอยู่แก้ปัญหาการดำเนินชีวิตในท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมกับยุคสมัย ความเหมือนกันของภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ เป็นองค์ความรู้ และเทคนิคที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ ซึ่งได้สืบทอดและเชื่อมโยงมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

ความต่างกันของภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ **ภูมิปัญญาไทย** เป็นองค์ความรู้และความสามารถโดยส่วนรวม เป็นที่ยอมรับในระดับชาติ ส่วน**ภูมิปัญญาท้องถิ่น** เป็นองค์ความรู้และความสามารถในระดับท้องถิ่น ซึ่งมีขอบเขตจำกัดในแต่ละท้องถิ่น เช่น ภาษาไทยเป็นภูมิปัญญาไทย ในขณะที่ภาษาอีสานเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น

ผู้ทรงภูมิปัญญาไทย หมายถึง บุคคลผู้เป็นเจ้าของภูมิปัญญาหรือเป็นผู้นำภูมิปัญญาต่างๆ มาใช้ประโยชน์จนประสบความสำเร็จ มีผลงานดีเด่นเป็นที่ยอมรับและได้รับการยกย่องในฐานะเป็นผู้เชี่ยวชาญสามารถเผยแพร่และถ่ายทอดเชื่อมโยงคุณค่าของภูมิปัญญาในแต่ละสาขานั้นๆ ให้แพร่หลายไปอย่างกว้างขวาง

ความเหมือนกันระหว่างผู้ทรงภูมิปัญญาไทย กับปราชญ์ชาวบ้าน คือ บทบาทและภารกิจในการนำภูมิปัญญาไปใช้แก้ปัญหา และการถ่ายทอดเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงจากอดีตถึงปัจจุบัน ส่วนความแตกต่างกันนั้นขึ้นอยู่กับระดับภูมิปัญญาที่จะนำไปแก้ปัญหาและถ่ายทอด กล่าวคือ ผู้ทรงภูมิปัญญาไทยย่อมมีความสามารถหรือภารกิจในการนำภูมิปัญญาระดับชาติไปแก้ปัญหา หรือถ่ายทอด หรือผลิตผลงานใหม่ๆ ที่มีคุณค่าต่อประเทศชาติโดยส่วนรวม ส่วนปราชญ์ชาวบ้านมีความสามารถหรือภารกิจในการนำภูมิปัญญาชาวบ้านหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นไปแก้ปัญหาหรือถ่ายทอดในท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประกอบไปด้วย องค์ความรู้ในหลายวิชา ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (๒๕๔๑) ได้จำแนกไว้รวม ๑๐ สาขา คือ

๑. สาขาเกษตรกรรม หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานองค์ความรู้ ทักษะ และเทคนิคด้านการเกษตรกับเทคโนโลยี โดยการพัฒนาบนพื้นฐานคุณค่าดั้งเดิม ซึ่งสามารถพึ่งพาตนเองในสภาวะการณ์ต่างๆ ได้ เช่น การทำการเกษตรแบบผสมผสาน การแก้ปัญหาการเกษตร เป็นต้น

๒. สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม (ด้านการผลิตและการบริโภค) หมายถึง การรู้จักประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการแปรรูปผลผลิต เพื่อชะลอการนำเข้าตลาด เพื่อแก้ปัญหาด้านการบริโภคอย่างปลอดภัย ประหยัด และเป็นธรรม อันเป็นกระบวนการให้ชุมชน ท้องถิ่นสามารถพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจได้ ตลอดทั้งการผลิตและการจัดจำหน่ายผลผลิตทางหัตถกรรม เช่น การรวมกลุ่มของกลุ่มโรงงานยางพารา กลุ่มโรงสี กลุ่มหัตถกรรม เป็นต้น

๓. สาขาการแพทย์ไทย หมายถึง ความสามารถในการจัดการป้องกันและรักษาสุขภาพของคนในชุมชน โดยเน้นให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองทางด้านสุขภาพและอนามัยได้

๔. สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง ความสามารถเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งอนุรักษ์ การพัฒนา และใช้ประโยชน์จากคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

๕. สาขากองทุนและธุรกิจชุมชน หมายถึง ความสามารถในการบริหารจัดการค้า การสะสมและบริการกองทุน และธุรกิจชุมชน ทั้งที่เป็นเงินตราและโภคทรัพย์เพื่อเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชน

๖. สาขาสวัสดิการ หมายถึง ความสามารถในการจัดสวัสดิการในการประกันคุณภาพชีวิตของคน ให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

๗. สาขาศิลปกรรม หมายถึง ความสามารถในการผลิตผลงานทางด้านศิลปะสาขาต่างๆ เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม วรรณกรรม หัตถศิลป์ คีตศิลป์ เป็นต้น

๘. สาขาจัดการ หมายถึง ความสามารถในการบริหารจัดการดำเนินงานด้านต่างๆ ทั้งขององค์กรชุมชน องค์กรทางสังคมอื่นๆ ในสังคมไทย เช่น การจัดการองค์กรของกลุ่มแม่บ้าน ระบบผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชน เป็นต้น กรณีของการจัดการศึกษาเรียนรู้ นับได้ว่าเป็นภูมิปัญญาสาขาการจัดการที่มีความสำคัญ เพราะการจัดการศึกษาเรียนรู้ดี หมายถึงกระบวนการเรียนรู้ พัฒนาและถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาไทยที่มีประสิทธิภาพ

๙. สาขาภาษาและวรรณกรรม หมายถึง ความสามารถในการผลิตผลงานเกี่ยวกับด้านภาษา ทั้งภาษาถิ่น ภาษาโบราณ ภาษาไทย และการใช้ภาษา ตลอดทั้งด้านวรรณกรรมทุกประเภท

๑๐. สาขาศาสนาและประเพณี หมายถึง ความสามารถประยุกต์และปรับใช้หลักธรรมคำสอนทางศาสนา และประเพณีดั้งเดิมที่มีคุณค่าให้เหมาะสมต่อการประพฤติปฏิบัติให้บังเกิดผลดีต่อบุคคลและสิ่งแวดล้อม เช่น การถ่ายทอดหลักศาสนา การบวชป่า การประยุกต์ประเพณีบุญประเพณีชาวนา เป็นต้น

ปราชญ์ชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น
องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ที่	ชื่อ - สกุล	ประเภทภูมิปัญญา	ที่อยู่
๑	นางกันยา เมฆดี	นวดแผนโบราณ , จับเส้น	๑๑๑ หมู่ ๑ ตำบลไผ่ขวาง
๒	นางอุบล อางคงหาญ	จักสาน	๑๒๙ หมู่ ๑ ตำบลไผ่ขวาง
๓	นายเสนาะ ป้องคำ	กลองยาว	๑๐๔ ม.๖ ตำบลไผ่ขวาง
๔	นายสว่าง อุพันธ์	เศรษฐกิจพอเพียง/ไร่นาสวนผสม	๓๐/๑ หมู่ ๕ ตำบลไผ่ขวาง
๕	นายนิติ อันพงษ์	ทำบายศรี สด - แห้ง	๑๗ หมู่ ๒ ตำบลไผ่ขวาง
๖	นางนัยนา หงษ์ลอยวงษ์	งานประดิษฐ์ต่างๆ จักสานวัสดุเหลือใช้	๑๔๔ หมู่ ๕ ตำบลไผ่ขวาง
๗	นายไสว วรรณศรี	งานช่างไม้ประดิษฐ์	๕๔/๓ หมู่ ๒ ตำบลไผ่ขวาง
๘	นางสาวตรีรัตน์ หงษ์ลอยวงษ์	ขนมปลาแฉม	๓๖ หมู่ ๒ ตำบลไผ่ขวาง
๙	นายอุบล มุลจันทร์	หมอดิน , เกษตรพอเพียง	๑๑๘ หมู่ ๒ ตำบลไผ่ขวาง
๑๐	นางนันทา อันพงษ์	ขนมไทยพื้นบ้าน	๑๗ หมู่ ๒ ตำบลไผ่ขวาง
๑๑	นายปุ๋ย ป้องคำ	ดนตรีไทย , บรรเลงศิลป์	๖๒/๓ หมู่ ๒ ตำบลไผ่ขวาง
๑๒	นายอิทธิกร ป้องคำ	หมอทำขวัญ	๖๒/๓ หมู่ ๒ ตำบลไผ่ขวาง
๑๓	นางสายนต์ ศิริรุ่งโรจน์กุล	รำโทน	๑๗๑ หมู่ ๓ ตำบลไผ่ขวาง
๑๔	นางพินิจ สุตโต	ตำข้าวเม่า	๑๑๗ หมู่ ๑ ตำบลไผ่ขวาง
๑๕	นางเรณู ธิกุลวงษ์	จักสาน , สมุนไพรไทย	๔๔ หมู่ ๓ ตำบลไผ่ขวาง

ที่	ชื่อ - สกุล	ประเภทภูมิปัญญา	ที่อยู่
๑๖	นางศานิต สุขคง	ขนมไทยพื้นบ้าน (ขนมกง , กระจยาสารท ข้าวเหนียวแดง)	๕๗ หมู่ ๑ ตำบลไผ่ขวาง
๑๗	นางสัญญา พงษ์ศิริ	รำโทน	๑๖๘ หมู่ ๓ ตำบลไผ่ขวาง
๑๘	นางลาวัลย์ เต่าทอง	พิธีกรรมสงฆ์	๓๖ หมู่ ๑ ตำบลไผ่ขวาง
๑๙	นายบุญส่ง เขียวดี	พิธีกรรมสงฆ์	๕๓ หมู่ ๑ ตำบลไผ่ขวาง
๒๐	นายเฉลียว เพื่องจำนงค์	ยกศาลพระภูมิ , ลงเสาเอก , พิธีกรรม ทำขวัญ	๕๔ หมู่ ๔ ตำบลไผ่ขวาง
๒๑	นายวิลาศ สังข์ภากรณ์	จักสาน	๘๓ หมู่ ๒ ตำบลไผ่ขวาง
๒๒	นางชบา จำปาพา	ขนมไทยพื้นบ้าน (ข้าวเม่านทอด)	๒๐๐ หมู่ ๑ ตำบลไผ่ขวาง
๒๓	นางวรรณิ มุลพันธุ์	ภาษาลาวเวียง	๗๑ หมู่ ๓ ตำบลไผ่ขวาง
๒๔	นางสาววิภารัตน์ แก้วเกษ	ตำข้าวเม่า , ทำขนมกง	๑๙๓ หมู่ ๑ ตำบลไผ่ขวาง
๒๕	นายสมยศ ขำเหลือ	ปุ๋ยหมักชีวภาพ , สารไล่แมลง	๑๙๗/๑ หมู่ ๒ ตำบลไผ่ขวาง
๒๖	นางสาวศิริ ผิวนวน	สานตะกร้าหวายเทียม , ตัดเย็บเสื้อผ้า	๑๕๓ หมู่ ๓ ตำบลไผ่ขวาง
๒๗	นางธัญวัลย์ กาบแก้ว	อาหารและขนมไทย , ถักโคเซ	๑๐๔ หมู่ ๔ ตำบลไผ่ขวาง
๒๘	นายมานพ กลิ่นเกตุ	จักสานไม้ไผ่	๓๔ หมู่ ๕ ตำบลไผ่ขวาง
๒๙	นายเสนาะ ป้องคำ	นิทานพื้นบ้าน , การแสดงตลกยาว	๑๐๔ หมู่ ๖ ตำบลไผ่ขวาง
๓๐	นางสมพร จรุงพงษ์	กล้วยฉาบ , ขนมไทย	๑๖๙/๒ หมู่ ๖ ตำบลไผ่ขวาง
๓๑	นางถิรนนท์ ชูศรีทอง	นวดแผนไทย	๖ หมู่ ๕ ตำบลไผ่ขวาง
๓๒	นายสำราญ ผิวนวน	ศาสนพิธีทางศาสนา , พิธีกรรมต่างๆ	๑๒๗ หมู่ ๒ ตำบลไผ่ขวาง

ที่	ชื่อ - สกุล	ประเภทภูมิปัญญา	ที่อยู่
๓๓	นางก้านทอง สุดโต	การทำแคบหมู	๓๘/๒ หมู่ ๑ ตำบลไผ่ขวาง
๓๔	นางพิศเพลิน วาจาขำ	ไร่นาสวนผสม	๑๕๖/๑ หมู่ ๓ ตำบลไผ่ขวาง
๓๕	นางสมหมาย มาพันธุ์	สมุนไพรไทย	๑๖๗ หมู่ ๖ ตำบลไผ่ขวาง
๓๖	นายอิทธิกร ป้องคำ	ดนตรีไทย	๒๐๑ หมู่ ๔ ตำบลไผ่ขวาง